

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Rozwój i różnicowanie komórek i organizmów		13.1.1181	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Cytologii i Embriologii Roślin			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Biologii	Biologia	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Joanna Rojek; dr Anna Kloska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		SZACOWANIE CZASU PRACY:	
Sposób realizacji zajęć		a) Praca w kontakcie z nauczycielem:	
zajęcia w sali dydaktycznej		- udział w wykładach – 30 godz.	
Liczba godzin		- konsultacje - 3 godziny	
Wykład: 30 godz.		- zaliczenie przedmiotu - 2 godziny	
		b) Praca własna studenta:	
		- przygotowanie do zaliczenia – 15 godz.	
		RAZEM – 50 godzin	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		test pisemny z pytaniami zamkniętymi	
		Podstawowe kryteria oceny	
		1. Uczestniczenie w zajęciach - warunkiem zaliczenia jest uczestnictwo w wykładach. W przypadku nieobecności na zajęciach Student powinien usprawiedliwić tę nieobecność zgłaszając się do Prowadzącego w terminie 7dni - licząc od dnia zakończenia zwolnienia lekarskiego lub od dnia, w którym opuścił zajęcia z innej przyczyny. Student ma obowiązek uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach, spowodowane nieobecnością na wykładach, we własnym zakresie lub w sposób wskazany bezpośrednio przez Prowadzącego zajęcia.	
		2. Test pisemny obejmuje materiał z wykładu w formie pytań zamkniętych. Test oceniany jest wg wskaźnika procentowego („Regulamin Studiów UG”).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt kształcenia	Wykład z prezentacją multimedialną	Wykład konwersatoryjny
	Wiedza	
B2_W01	test pisemny	test pisemny
B2_W04	test pisemny	test pisemny
	Umiejętności	
B2_U02	test pisemny	test pisemny
B2_U07	test pisemny	test pisemny
	Kompetencje	
B2_K05	obserwacja postaw studenta	obserwacja postaw studenta

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

zaliczenie obowiązkowych przedmiotów studiów I stopnia

B. Wymagania wstępne

wiedza z genetyki molekularnej lub podstaw biologii molekularnej, umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów biologicznych

Cele kształcenia

- Zdobycie wiedzy o molekularnych i komórkowych mechanizmach reprodukcji i rozwoju organizmów roślinnych,
- znajomość procesów prowadzących do właściwego rozwoju i różnicowania komórek i tkanek roślinnych i zwierzęcych,
- umiejętność korelowania wiadomości o regulacji procesów rozwojowych na poziomach: molekularnym [(epi-) genetycznym] i komórkowym.

Treści programowe

Część roślinna:

Molekularne i komórkowe mechanizmy powstawania i różnicowania merystemów i tkanek roślinnych.

Mechanizmy powstawania i różnicowania gametofitów, gamet, zarodka i bielma.

Genetyczna i epigenetyczna regulacja embriogenezy i rozwoju nasion.

Zastosowanie mutantów i roślin transgenicznych do wyjaśnienia regulacji procesów w rozwoju roślin.

Część zwierzęca:

Podstawowe mechanizmy reprodukcji organizmów zwierzęcych

Molekularne i komórkowe mechanizmy oogenezy; spermatogeneza i proces zapłodnienia;

Genetyczna regulacja wczesnego rozwoju embrionalnego *Drosophila melanogaster*; geny homeotyczne, homeoboxy i homeodomeny; genetyczna regulacja rozwoju *Caenorhabditis elegans*; regulacja powstawania różnych tkanek i narządów; rozwój układu nerwowego kręgowców; genetyczne podłoże procesu nowotworzenia i zaburzeń rozwoju.

Wybrane przykłady indukowania różnicowania komórek zwierzęcych in vitro, markery molekularne tkanek i linii komórkowych.

Wykaz literatury

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Wykład jest autorskim opracowaniem zagadnień biologii molekularnej rozwoju i różnicowania komórek roślinnych i zwierzęcych opartym na wieloletnim studiowaniu literatury źródłowej oraz badań własnych.

Zalecana literatura:

Literatura - przede wszystkim w postaci opublikowanych prac przeglądowych i doświadczalnych – będzie sugerowana na bieżąco.

- Scott F. Gilbert 2014, *Developmental Biology*, 10th Edition, Sinauer Associates, Inc., Sunderland, MA- Lodish H., Berk A., Kaiser C., Krieger M., Scott M., Bretscher A., 2007. *Molecular Cell Biology*. Scientific American Books, Washington, DC.- Krzanowska H., Sokół-Misiak W., 2002, *Molekularne mechanizmy rozwoju zarodkowego*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa- Bielańska-Osuchowska Z., 2004, *Zarys organogenezy*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

B. Literatura uzupełniająca

Rojek J, Tucker MR, Rychłowski M, Nowakowska J, Gutkowska M. 2021. The Rab Geranylgeranyl Transferase Beta Subunit Is Essential for Embryo and Seed Development in *Arabidopsis thaliana*. *International Journal of Molecular Sciences*. 22(15):7907. <https://doi.org/10.3390/ijms22157907>Rojek J, Tucker MR, Pinto SC, Rychłowski M, Lichocka M, Soukupova H, Nowakowska J, Bohdanowicz J, Surmacz G, Gutkowska M. 2021. Rab-dependent vesicular traffic affects female gametophyte development in *Arabidopsis*. *Journal of Experimental Botany*. 72(2):320-340. doi: 10.1093/jxb/eraa430Paro R, Grossniklaus U, Santoro R, Wutz A. 2021. *Introduction to epigenetics. Learning materials in biosciences*. Cham, Switzerland: Springer, 179–201.Rajewsky N, Jurga S, Barciszewski J. 2017. *Plant Epigenetics*. Springer

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
<p>Przedmiot realizuje efekty dla kierunku Biologia:</p> <p>B2_W01 B2_W04 B2_U02 B2_U07 B2_K05</p>	<p>Rozumie zjawiska i procesy rozwoju i różnicowania komórek i organizmów na różnym poziomie złożoności B2_W01</p> <p>Dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu rozwoju i różnicowania komórek i organizmów roślinnych i zwierzęcych B2_W04</p>
	<p>Umiejętności</p> <p>Biegle wykorzystuje literaturę naukową z zakresu rozwoju i różnicowania komórek i organizmów B2_U02</p> <p>Konfrontuje krytycznie informacje biologiczne pochodzące z różnych źródeł i na tej podstawie wyciąga uzasadnione wnioski B2_U07</p>
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>rozumie potrzebę korzystania z uznanych źródeł informacji naukowej i popularnonaukowej z dziedziny nauk biologicznych w celu pogłębiania wiedzy B2_K05</p>
Kontakt	
<p>joanna.rojek@ug.edu.pl</p>	